

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/12/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113241295
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1113241295.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v právnej veci žalobcu: T. X., W. XXC, X., Z.L. W. & L., U..G..C., N.: XX XXX XXX, G. XX, X., proti žalovanej: Slovenská G., P. T. W. W. R.I. L. U. G., Š. X, X., o zaplatenie úroku z omeškania, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 08.11.2018, č.k. 9C/231/2013-193, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zaväzujúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania potrdzuje.

Žalobcovi priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,5% zo sumy 2.442,28 eura od 02.08.2013 do zaplatenia, t.j. 27.10.2017 (výrok I.), vo zvyšku konanie zastavil (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením súdny úradník (výrok III.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 29.11.2013 domáhal voči žalovanej zaplatenia náhrady škody v sume 2.442,28 eura s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Dôvodil, že vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Žiline, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor ekonomickej kriminality, uznesením zo dňa 08.06.2006, Č.: C.-XXX/OEK-ZA-XXXX, vzniesol proti žalobcovi obvinenie pre prečin prechovávanie detskej pornografie podľa § 370 Trestného zákona, proti ktorému podal žalobca sťažnosť a túto prokurátor Krajskej prokuratúry Žilina uznesením č.k. 2KPt 634/06-5, ako nedôvodnú zamietol. Následne prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina podal dňa 13.07.2009 vo veci žalobcu obžalobu, o ktorej rozhodol Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 22.05.2012, sp. zn. 22T/139/2009, tak, že ho spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal žalobca; predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.06.2012. Na základe týchto skutočností si žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody v rozsahu náhrady trov trestného konania, pozostávajúcich z účelne vynaložených hotových výdavkov (znalečné, lekárska správa, cestovné) a z odmeny za zastupovanie advokátom. Žalobca počas trestného konania, v rámci práva na obhajobu, predložil ako dôkaz znalecký posudok č. 1/07 zo dňa 05.01.2007, vypracovaný J.. N.. I. V., S.., ktorým sa trestný súd zaoberal, považujúc ho za významný pre posúdenie obžaloby a znalca k nemu vypočul na hlavnom pojednávaní dňa 24.04.2012; žalobca zaplatil za jeho vypracovanie sumu 398,33 eura (12.000,-Sk). Za účelom preskúmania žalobcovej osobnosti, požiadal žalobca o vyjadrenie k tejto odbornej otázke T.. R., ktorý dňa 14.06.2007 vypracoval lekársku správu; za vypracovanie lekárskej

správy uhradil žalobca sumu 43,15 eura (1.300,-Sk). Žalobca, realizujúc svoje právo obhajoby, zaplatil zvolenému obhajcovi dohodnutú odmenu za jeho zastupovanie v trestnom konaní v sume 3.508,92 eura, z ktorej si uplatnil len sumu 2.000,80 eura zodpovedajúcu tarifnej odmene podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.; celkovo si tak žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody v sume 2.442,28 eura (398,33 eura + 43,15 eura + 2.000,80 eura).

3. Súd prvej inštancie rozhodol o veci rozsudkom zo dňa 02.04.2015, č.k. 9C/231/2013-111, tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 2.442,28 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,75% zo sumy 2.442,28 eura od 11.02.2013 do zaplatenia a s náhradou trov konania. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 22.08.2017, sp. zn. 14Co/410/2015, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi istinu 2.442,28 eura do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku potvrdil a v časti, v ktorej ju zaviazal zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,75% zo žalovanej sumy od 11.02.2013 do zaplatenia, napadnutý rozsudok zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; žalobcovi priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobca, po vrátení veci konajúcemu súdu, písomným podaním zo dňa 03.09.2018 oznámil, že žalovaná mu dňa 27.10.2017 uhradila istinu v sume 2.442,28 eura na základe právoplatného rozsudku zo dňa 02.04.2015, č.k. 9C/231/2013-111. Zohľadniac túto skutočnosť žiadal priznať úrok z omeškania vo výške 8,5% zo sumy 2.442,28 eura od 02.08.2013 do zaplatenia t.j. do 27.10.2017, a vo zvyšnej časti úrokov z omeškania zobral žalobu späť. Žalobca argumentoval, že záväzkový vzťah medzi ním a žalovanou vznikol ku dňu 07.06.2012, kedy nadobudol právoplatnosť oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 22.05.2012, sp. zn. 22T/139/2009, a preto na tento vzťah, v súvislosti s omeškaním, treba v zmysle § 10c nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“) uplatniť právnu úpravu úrokov z omeškania podľa predpisov účinných ku dňu 31.01.2013, a to aj za dobu omeškania po 31.01.2013.

5. Žalovaná, s poukazom na ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., uviedla, že sa mohla dostať s plnením žalobcovi do omeškania najskôr dňom 02.08.2013, kedy mu písomne oznámila, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí; zákonná 6-mesačná lehota na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody uplynula dňa 04.08.2013. Pokiaľ išlo o výšku požadovaného úroku z omeškania mala za to, že tento v právnych vzťahoch vzniknutých po 01.02.2013 predstavuje hodnotu 5,50%, a preto si žalobca uplatnil úrok z omeškania v nesprávnej výške.

6. Súd prvej inštancie vec opätovne prejednal a dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,5% zo sumy 2.442,28 eura od 02.08.2013 do zaplatenia t.j. do 27.10.2017, je dôvodný. Konajúci súd v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. ustálil ako začiatok omeškania s plnením žalovanej dátum 02.08.2013, kedy Generálna prokuratúra Slovenskej republiky doručila žalobcovi oznámenie zo dňa 26.07.2013, č. XV/5 Spr 15/13-14, o tom, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí, ktorý dátum nebol medzi stranami sporný. Súd prvej inštancie sa stotožnil s názorom žalobcu, že záväzkový vzťah medzi ním a žalovanou vznikol ku dňu 07.06.2012, kedy nadobudol právoplatnosť oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 22.05.2012, sp. zn. 22T/139/2009, a preto na posúdenie nároku žalobcu na úrok z omeškania aplikoval v zmysle § 3 v spojení s § 10c nariadenia vlády právnu úpravu vzťahujúcu sa k úrokom z omeškania účinnú do 31.01.2013; podľa nej predstavovala výška úroku z omeškania o 8 percentuálnych bodov viac ako bola základná úroková sadzba ECB k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V nadväznosti na tieto skutočnosti súd prvej inštancie žalobe v časti požadovaných úrokov z omeškania vyhovel a zohľadniac čiastočné späťvzatie žaloby, konanie o zvyšku nároku žalobcu na úrok z omeškania podľa § 145 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) zastavil.

7. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a zohľadniac úspech žalobcu v konaní, zaviazal žalovanú na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Proti zaväzujúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa názoru žalovanej konajúci súd určil úroky z

omeškania v rozpore s § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ako i § 3 nariadenia vlády. Poukázala na to, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dňa 04.02.2013, a preto sa mohla dostať do omeškania najskôr dňom 02.08.2013, kedy Generálna prokuratúra Slovenskej republiky žalobcovi oznámila, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí; 6-mesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody uplynula dňa 04.08.2013. Vzhľadom na to, že úrok z omeškania v právnych vzťahoch vzniknutých po 01.02.2013 upravovalo ustanovenie § 3 nariadenia vlády, ktorého výška v období omeškania, t.j. od 08.05.2013 do 12.11.2013 predstavovala 5,50% ročne, súd prvej inštancie žalobcovi nesprávne priznal úrok z omeškania vo výške rozpornej s § 16 ods. 4 veta posledná zákona č. 514/2003 Z.z.

9. Zároveň žalovaná uviedla, že konajúci súd bez odôvodnenia neurčil lehotu na plnenie v zmysle jej vyjadrenia zo dňa 08.03.2018, v ktorom uviedla, že Generálna prokuratúra Slovenskej republiky v krátkej 3-dňovej lehote nevie zabezpečiť prípadné plnenie, najmä z dôvodu administratívno-časovej náročnosti zisťovania právoplatnosti rozsudku a určených kompetencií jednotlivých súčastí prokuratúry v rámci daného procesu.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej považoval rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku za vecne správny. Uviedol, že žalovaná vychádzala z nesprávneho názoru, že pre výšku priznaného úroku z omeškania je dôležitý moment, kedy sa dostala do omeškania, a nie moment, kedy vznikol záväzkový vzťah medzi stranami sporu. Ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. síce upravuje moment začatia plynutia lehoty omeškania, avšak neupravuje výšku úroku z omeškania, ktorý potom v zmysle § 25 citovaného zákona podlieha právnej úprave Občianskeho zákonníka. Ten vo vzťahu k výške úrokov z omeškania odkazuje v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka na osobitný predpis, ktorým je nariadenie vlády, a to v ustanovení § 10c určuje výšku úroku z omeškania v záväzkových vzťahoch vzniknutých pred 01.02.2013 tak, že sa riadi predpismi účinnými k 31.01.2013, a to aj za dobu omeškania po 31.01.2013. Žalovaná žiadnym spôsobom nespochybnila záver o vzniku právneho vzťahu zodpovednosti za škodu právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Žilina zo dňa 22.05.2012, sp. zn. 22T/139/2009; preto záväzkový vzťah medzi stranami sporu vznikol ku dňu 07.06.2012. V takom prípade konajúci súd správne na uvedený vzťah aplikoval výšku úroku z omeškania stanovenú podľa predpisov účinných k 31.01.2013, t.j. o 8 percentuálnych bodov viac ako bola základná úroková sadzba ECB (0,5 %) a priznal mu úrok z omeškania vo výške 8,5%.

11. Vo vzťahu k námietke žalovanej, v zmysle ktorej súd prvej inštancie nezohľadnil jej žiadosť a nestanovil dlhšiu lehotu na plnenie žalobca uviedol, že lehota na plnenie nepredstavovala meritórny hmotnoprávny nárok, o ktorom by súd prvej inštancie konal; preto jej prípadné nepredĺženie nedosahuje intenzitu porušenia práva žalovanej na spravodlivý proces. Zároveň mal žalobca za to, že je právom súdu stanoviť v odôvodnených prípadoch dlhšiu ako zákonnú 3-dňovú lehotu na plnenie a iba v prípade, ak súd svoje právo využije, je jeho povinnosťou osobitne predĺženie lehoty aj odôvodniť, čo však nebol daný prípad, keďže konajúci súd v rozsudku ponechal zákonnú paričnú lehotu na plnenie. Napokon, žalovaná podľa mienky žalobcu ani neuviedla kvalifikované dôvody na predĺženie lehoty na plnenie.

12. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zaväzujúcej časti, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovanej dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 24.06.2021 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

13. Preskúmaním súdneho spisu sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej zaväzujúcej časti, v ktorej sa tento zaoberal posudzovaním dôvodnosti nároku žalobcu na úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne zo sumy 2.442,28 eura od 02.08.2013 do 27.10.2017 v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., pričom konštatuje správnosť jeho záverov ohľadne samotného nároku na úrok z omeškania, ako i jeho výšky.

14. Podľa § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

15. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. účinného do 31.01.2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

16. Vychádzajúc z obsahu odvolania je zjavné, že žalovaná spochybňovala správnosť súdom prvej inštancie priznanej výšky úroku z omeškania, majúc za to, že v právnych vzťahoch vzniknutých po 01.02.2013 tento v zmysle § 3 nariadenia vlády predstavoval hodnotu 5,50%. Odvolací súd sa s uvedenou argumentáciou žalovanej nestotožnil majúc za to, že konajúci súd správne ustálil výšku úroku z omeškania, ktorú odvíjal správne od dátumu vzniku záväzkového vzťahu strán sporu dňom 07.06.2012, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 22.05.2012, sp. zn. 22T/139/2009, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Týmto dátumom boli splnené predpoklady pre vznik zodpovednostného právneho vzťahu (§ 489 Občianskeho zákonníka) medzi žalobcom na strane jednej a štátom na strane druhej, keď právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku ako nezákonného rozhodnutia vzniklo žalobcovi právo na náhradu škody, ktorá mu bola týmto rozhodnutím spôsobená, t.j. vzniklo mu právo na plnenie. Je nepochybné, že v zmysle § 489 Občianskeho zákonníka vznikajú záväzky i zo spôsobenej škody, a teda občianskoprávny vzťah zo spôsobenej škody je osobitným druhom záväzkového právneho vzťahu, ktorého predpokladom je splnenie stanovených podmienok, t.j. existencia škodnej udalosti (tu nezákonné rozhodnutie), ujma a príčinná súvislosť medzi nimi (k tomu rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5MCdo 8/2008); škoda v skúmanej veci pritom spočívala v zmenšení majetku žalobcu o finančné prostriedky vynaložené na znalecký posudok v sume 398,33 eura (tieto uhradil v roku 2007), na lekársku správu v sume 43,15 eura (tieto uhradil v roku 2007), ako i na odmenu za jeho zastupovanie advokátom v sume 2.000,80 eura (tieto uhradil priebežne v rokoch 2006-2008, 2010 a 2011). Vzhľadom na znenie prechodného ustanovenia § 10c nariadenia vlády, zohľadniac, že záväzkový vzťah strán sporu vznikol pred 01.02.2013, patril žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške riadiacej sa podľa predpisov účinných k 31.01.2013, a to i za omeškание, ku ktorému na strane žalovanej došlo po tomto dátume, resp. konkrétne dňa 02.08.2013. Dátum počiatku omeškania medzi stranami nebol sporný a v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. ho súd prvej inštancie správne viazal ku dňu, kedy Generálna prokuratúra Slovenskej republiky žalobcovi oznámila, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí. V konaní nebol sporný ani dátum ukončenia omeškania žalovanej s plnením dňom 27.10.2017, kedy boli pripísané peňažné prostriedky v sume 2.442,28 eura na účet žalobcu.

17. Za tohto stavu súd prvej inštancie nijako nepochybil, keď aplikujúc ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., správne ustálil ako počiatok omeškania deň 02.08.2013, pričom v súlade s § 10c v spojení s § 3 nariadenia vlády účinného do 31.01.2013 určil výšku úroku z omeškania podľa predpisov účinných do 31.01.2013. Je zjavné, že pokiaľ záväzkový vzťah medzi stranami sporu vznikol pred 31.01.2013, patrí žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške podľa predpisov účinných do tohto dátumu, i keď omeškание žalovanej nastalo po uvedenom dátume. Základná úroková sadzba ECB ku dňu 02.08.2013 predstavovala 0,5%, potom výška úroku z omeškania v súlade s § 3 nariadenia vlády účinného do 31.01.2013 bola o 8% vyššia, t.j. 8,5% ročne, tak ako správne uviedol súd prvej inštancie.

18. Pokiaľ žalovaná v závere odvolania poukazovala na to, že konajúci súd stanovil na splnenie povinnosti uloženej napadnutým rozsudkom lehotu 3 dní, a tak nevyhovel jej žiadosti vo vyjadrení zo dňa 08.03.2018 o stanovení dlhšej lehoty, odvolací súd udáva, že konajúci súd nepochybil, pokiaľ v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 veta prvá C.s.p. stanovil žalovanej paričnú 3-dňovú lehotu na zaplatenie úroku z omeškania. Je nepochybné, že Civilný sporový poriadok v ustanovení § 232 ods. 3 veta druhá dáva súdu oprávnenie predĺžiť zákonnú lehotu na plnenie, počítanú odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd však nie je návrhom strany sporu na predĺženie lehoty na plnenie v tomto smere viazaný, a teda nie je povinný takej žiadosti vyhovieť; napokon prihliadajúc i na dôvody uvádzané samotnou žalovanou, nemožno ich bez ďalšieho považovať za také, odôvodňujúce predĺženie zákonnej lehoty na plnenie.

19. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie žalovanej, odvolací súd dospel k záveru, že táto nebola spôsobilá privodiť nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zaväzujúcom výroku (ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,5 % zo sumy 2.442,28 eura od 02.08.2013 do zaplatenia, t.j. 27.10.2017) a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správne.

20. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcoví, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).